

Domov>Denarni zahtevki>Zavarovanje premoženja med postopkom uveljavitve terjatve v državah EU**Zavarovanje premoženja med postopkom uveljavitve terjatve v državah EU**

Bolgarija

1 Katere so različne vrste ukrepov?

Za sodni postopek je na splošno značilno daljše ali krajše trajanje. Ta zakasnitev, ki je posledica različnih faz in stopenj postopka, lahko včasih zaradi zapoznele sodbe in torej zapoznelega začetka njene veljavnosti privede do neučinkovitosti zahtevanega pravnega varstva. Zakonodajalec je v zvezi s tem predvidel niz ukrepov za zagotovitev učinkovitosti zahtevanega pravnega varstva.

Zadeve v zvezi z zavarovanjem terjatve urejajo določbe členov od 389 do 404 zakonika o civilnem postopku (ZCP).

V skladu s členom 391 ZCP je zavarovanje terjatve dovoljeno, kadar bi bilo brez takih začasnih ukrepov tožniku onemogočeno ali precej oteženo uveljavljanje pravic, ki izhajajo iz sodne odločbe, in kadar: (a) je terjatev podprta s trdnimi listinskimi dokazi ali (b) naj bi bila predložena varščina v znesku, ki ga sodišče določi v skladu s členoma 180 in 181 zakona o obligacijskih in pogodbenih razmerjih (ZOPR). Varščina se lahko zahteva tudi, če obstajajo trdni listinski dokazi.

Zato je bistveni in obvezni pogoj za odobritev začasnih ukrepov nevarnost, da tožnik ne bo mogel uveljavljati svojih pravic na podlagi sodne odločbe, ki bo verjetno izdana v zvezi z morebitno utemeljeno terjatvijo.

Da bi sodnik dovolil zavarovanje terjatve, mora oceniti, ali so izpolnjeni naslednji pogoji: potreba po zavarovanju terjatve, verjetna utemeljenost terjatve ter primernost in ustreznost začasnega ukrepa, kot ga navaja tožnik, glede na potrebe posamezne zadeve in izrecno zahtevanega pravnega varstva.

V skladu s členom 397(1) ZCP pravo predvideva naslednje začasne ukrepe:

zaseg nepremičnega premoženja;

rubež premičnin in prejemkov, vključno z rubežem deležev v družbi;

druge ustrezne ukrepe, ki jih določi sodišče, vključno z zablembo motornega vozila in odlogom izvršbe.

Sodišče lahko odobri tudi več začasnih ukrepov do zneska terjatve.

2 Pod katerimi pogoji se lahko odredijo taki ukrepi?**2.1 Postopek**

Na podlagi določb poglavja 34 ZCP je zavarovanje terjatve dovoljeno:

v skladu s členom 389 ZCP – za vse vrste terjatev – ne glede na stanje zadeve pred končanjem sodne preiskave med pritožbenim postopkom;

v skladu s členom 390 ZCP je mogoče vse terjatve zavarovati še pred vložitvijo tožbe.

Predlog za začasne ukrepe v zvezi z odprto zadevo:

ta predlog vložijo tožnik pri sodišču, pristojnem za obravnavanje pravnega spora. Da se dovoli zavarovanje terjatve, morajo biti izpolnjeni pogoji iz člena 391 ZCP – verjetna utemeljenost terjatve, potreba po zavarovanju terjatve (tj. nevarnost, da v primeru potrditve tožnikove terjatve te ne bo mogoče poravnati) ter ustreznost navedenega ukrepa. Če ni zadostnih dokazov, lahko sodišče v skladu s členom 391(2)(3) ZCP po lastni presoji zahteva tudi plačilo denarne varščine, kot jo določi.

Zavarovanje terjatve je dovoljeno tudi, ko je odločanje v zadevi prekinjeno.

Predlog za zavarovanje prihodnje terjatve:

predlog se vložijo v kraju stalnega prebivališča tožnika ali v kraju, kjer je premoženje, s katerim bo zavarovana terjatev. Kadar se zahteva odobritev začasnega ukrepa za „odlog izvršbe“, je treba predlog vložiti pri sodišču, ki je krajevno pristojno glede na kraj izvršbe.

Kadar se začasni ukrepi odobrijo v zvezi s prihodnjo terjatvijo, sodišče določi rok za prijavo terjatve, ki ne sme biti daljši od enega meseca. Stvarni pogoji za odobritev takih začasnih ukrepov so enaki tistim v zvezi z odobritvijo začasnih ukrepov v odprti zadevi.

V predlogu morata biti navedena zahtevani začasni ukrep in vrednost terjatve. Predložiti ga je treba ustreznemu okrajnemu sodišču ali ustreznemu okrožnemu sodišču, odvisno od pristojnosti sodišča v skladu s členom 104 ZCP.

Predlog lahko vložijo zadevna oseba ali njen zastopnik v postopku ali odvetnik. Kopija predloga ni potrebna, saj se ne predloži nasprotni stranki.

Zčasni ukrepi, ki jih odobri sodišče, se naložijo z:

zasegom nepremičnega premoženja – po zemljiškoknjižnem uradu,

rubežem premičnin in prejemkov dolžnika – po javnem ali zasebnem sodnem izvršitelju, vključno z njegovo seznanitvijo tretjih oseb, kot so banke in druge kreditne institucije,

za začasne ukrepe v zvezi z osebnimi vozili – po ustreznih službah prometne policije,

za začasni ukrep „odloga izvršbe“ – kopijo sodne odločbe o odobritvi je treba predložiti ustreznemu sodnemu izvršitelju, ki je začel postopek izvršbe,

drugimi ukrepi, predvidenimi z zakonom – po ustreznem javnem ali zasebnem sodnem izvršitelju, ki ga izbere zadevna oseba.

2.2 Glavni pogoji

Stvarni pogoji za odobritev začasnih ukrepov (kot so opisani zgoraj) so določeni v členu 391 ZCP.

Zavarovanje preživitvene terjatve je dovoljeno tudi, če niso izpolnjene zahteve iz člena 391 ZCP, v tem primeru lahko sodišče sprejme začasne ukrepe po uradni dolžnosti.

Dovoli se lahko tudi delno zavarovanje terjatve, vendar samo v zvezi z deli, ki so podprti z zadostnimi dokazi.

3 Cilj in predmet takih ukrepov**3.1 Katere vrste premoženja so lahko predmet takih ukrepov?**

Na splošno je lahko predmet začasnih ukrepov katero koli dolžnikovo premoženje. Zavarovanje denarne terjatve z rubežem prejemkov, ki niso predmet izvršbe, ni dovoljeno.

V skladu s členom 393(1) ZCP zavarovanje denarne terjatve do države, državnih institucij in zdravstvenih ustanov na podlagi člena 5(1) zakona o zdravstvenih ustanovah ni dovoljeno.

Predmet začasnih ukrepov so lahko naslednje vrste premoženja:

bančni računi,

premičnine,

nepremičnine,
osebna vozila, kar zadeva njihovo zaplembo,
dejavnosti izvrševanja,
posamezno premoženje prihodnjega dolžnika, kot je ocenjeno v drugih primerih, izrecno določenih v zakonodaji.

3.2 Kakšni so učinki takih ukrepov?

Vsako dolžnikovo razpolaganje s premoženjem je neveljavno v razmerju do upnika ali pridruženih upnikov. Kar zadeva nepremično premoženje, neveljavnost učinkuje samo v zvezi z razpolaganji po vpisu zaplembe v register – na podlagi člena 452 ZCP.

S členom 453 ZCP so urejeni primeri neizvršljivosti pravic – s strani upnika in pridruženih upnikov –, pridobljenih po vpisu zaplembe v register in po prejemu obvestila o zasegu.

V skladu s členom 401 ZCP lahko zavarovani upnik vložijo tožbo zoper odgovorno tretjo osebo za zneske ali premoženje, ki jih ta noče izročiti prostovoljno. Stroške postopka za zavarovanje terjatev nosi oseba, na zahtevo katere so bili začasni ukrepi odobreni, kot določa člen 514 ZCP s sklicevanjem na člen 401 ZCP, ki ureja začasne ukrepe.

3.3 Kakšna je veljavnost takih ukrepov?

Zavarovanje terjatve se odobri na podlagi načela, da se zadevni začasni ukrep v zvezi z odprto zadevo naloži pred sprejetjem ustrezne sodne odločbe v zadevi, ki je že začela veljati.

Kadar se začasni ukrepi odobrijo v zvezi s prihodnjo terjatvijo, sodišče določi rok za prijavo terjatve, ki ne sme biti daljši od enega meseca. Če se dokazi o prijavi terjatve v določenem roku ne predložijo, sodišče prekliče začasne ukrepe po uradni dolžnosti – na podlagi člena 390(3) ZCP.

V primeru prijave terjatve, v zvezi s katero so bili odobreni začasni ukrepi, kot je običajno, začasni ukrepi ostanejo veljavni in učinkujejo do izdaje sodne odločbe v zadevi.

Člen 402 ZCP ureja postopek preklica odobrenih začasnih ukrepov. Določa, da mora zainteresirana oseba vložiti vlogo, katere kopijo je treba izročiti osebi, ki je zaprosila za odobritev začasnih ukrepov. Slednja lahko v treh dneh vložijo ugovor. Sodišče, ki zaseda na seji, zaprti za javnost, lahko začasne ukrepe prekliče, kadar je prepričano, da razlog, na podlagi katerega so bili odobreni, več ne obstaja ali da je tožena stranka v predpisanem roku predložila varščino, pri čemer je položila celotni znesek, ki ga zahteva tožnik (člen 398(2) ZCP). Zoper odločitev sodišča o preklicu začasnih ukrepov se je mogoče pritožiti v enem tednu z vložitvijo zasebne pritožbe.

Nadomestitev odobrenih začasnih ukrepov, kot določa člen 398 ZCP, se lahko odobri v naslednjih dveh primerih:

v skladu z odstavkom 1 – sodišče lahko na zahtevo ene od strank po seznanitvi nasprotne stranke in upoštevanju ugovorov, ki jih ta vložijo v treh dneh po seznanitvi, dovoli, da se ena vrsta začasnih ukrepov nadomesti z drugo,

v skladu z odstavkom 2 – v primeru zavarovanja terjatve, ki jo je mogoče določiti v denarju, lahko tožena stranka dovoljeno zavarovanje brez soglasja nasprotne stranke kadar koli nadomesti s poroštvom v denarju ali drugih vrednostnih papirjih, kot določata člena 180 in 181 ZOPR.

V primerih iz člena 398(1)(2) ZCP se rubež ali zaseg prekliče.

Zakon toženi stranki ne preprečuje, da zoper tožnika vložijo odškodninsko tožbo za škodo, ki so ji jo povzročili začasni ukrepi, če se terjatev, ki je bila predmet odobrenih začasnih ukrepov, prekliče ali se ne prijavi v predpisanem roku in če se zadeva konča (člen 403 ZCP).

4 Ali se je zoper ukrep mogoče pritožiti?

V skladu s členom 396 ZCP se je mogoče zoper odločitev sodišča o zavarovanju terjatve pritožiti v enem tednu z vložitvijo zasebne pritožbe. Za tožnika začne ta enotedenski rok teči z vročitvijo sodne odločbe, medtem ko začne rok za toženo stranko (osebo, zoper katero so bili začasni ukrepi odobreni) teči od dneva, ko ji sodni izvršitelj, zemljiškoknjižni urad ali sodišče vroči obvestilo o naloženih začasnih ukrepih. Kopijo zasebne pritožbe je treba vročiti nasprotni stranki, ki mora odgovoriti v enem tednu.

V primeru pritožbe zoper odločitev o zavrnitvi začasnih ukrepov se toženi stranki ne vroči kopija tožnikove zasebne pritožbe.

Če pritožbeno sodišče potrdi sodno odločbo o odobritvi ali zavrnitvi začasnih ukrepov, zoper njegovo odločitev ni mogoče vložiti kasacijske pritožbe. Če pritožbeno sodišče odobri začasne ukrepe, ki jih je prvostopenjsko sodišče zavrnilo, se je mogoče zoper odločitev pritožbenega sodišča pritožiti z vložitvijo zasebne pritožbe pri vrhovnem kasacijskem sodišču, če so izpolnjeni pogoji iz člena 280 ZCP za vložitev take pritožbe.

V skladu s trenutno veljavnim ZCP se je mogoče pritožiti zoper odobrene začasne ukrepe in znesek varščine, ki jo je sodišče določilo kot pogoj za odobritev začasnih ukrepov. Vendar pritožba pred pritožbenim sodiščem ne more odložiti začasnih ukrepov, dokler višje sodišče ne odloči o pritožbi in ni sprejeta odločitev o razveljavitvi.

Zadnja posodobitev: 03/01/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.